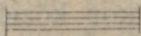

részt a helyszínen elásták. Damjanich Mácsán, Leiningen jószágán, Monostoron nyugossza örök álmát. Nyugodjanak a haza szent ügyéért elvérzett bajnokok.

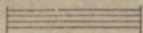
Eddig az írás. Mióta e sorok papírra kerültek, kilencven esztendő szárnyalt el felettünk. De minden október visszahozza újra hozzánk ezt a rettenetes tragédiát, hogy emlékezzünk azokra, akik életüket áldozták hazájukért, annak szabadságáért: érettünk!

A hű madár...

<i>Hallod-e te, cinkemadár,</i>	<i>— Napkeletnek minden kincse</i>
<i>Miért nem mentél el</i>	<i>El nem csalna innen!</i>
<i>Messze, messze a daruval,</i>	<i>Majd csak ád az Isten.</i>
<i>Gólyával, fecskével?</i>	<i>Egy-egy szemet, egy-egy morzsát</i>
<i>Most valahol szép virágos</i>	<i>Jobb nekem itt, hol fészkemre</i>
<i>Napkeleten volnál:</i>	<i>Borul a fa lombja...</i>
<i>Nagy, terített asztalánál</i>	<i>Jobb nekem itt szegényen is!</i>
<i>Vigan lakmároznál!</i>	<i>— A szívem azt mondja.</i>

Pósa Lajos.

Arad magyar marad!

Egy mostanában megtörtént dolgot mondok el nektek a vértanuk városáról, Aradról.

A vértanuk bitófáinak helyén a hálás utódok emlékművet emeltettek. Ott állt ez az emlék az aradi vár mellett jó sétányira, az ujaradi sikon. Ameddig magyar volt az ur Aradon, arrafelé vezetett a legkedvesebb sétája az aradi magyaroknak. És mindig volt az emlékmű alatt virág, ha több nem, néhány szál. Legtöbbször az is csak olyan színes, mezei virág... Ott szedték valahol a vesztőhely körül, mert ott mindig virágos volt a rét, azóta a szomorú nap óta.

Ahány virágszál került oda, az mindmegannyi egy-egy fájó visszaemlékezés volt azokra a vértanukra, akik ott áldozták fel életüket a magyar szabadságért.

Hej, azóta más világ járja Aradon is!

Igy október táján, amikor a szomorura vált idő erősen közeledik a mi legszomorubb emlékezetű napunkhoz, oláh katonák őrzik szigoruan a veszthely környékét is. Mintha félnének tőle! Mitől félnek? Azoktól a kis piros és fehér virágoktól, amiket odahintettek magyar kezek a — zöld füre... Ettől félnek bizonyosan!

De hiába őrizték, mert a csoda mégis megesett!

Néhány évvel ezelőtt történt a következő eset, amelyet Aradról jött magyarok hoztak magukkal s mondtak el.

Az egyik évben, mikor közeledett október 6, öröket állítottak megint a veszthelyi emlékhöz is az oláhok. Két oláh katonát küldtek oda, akik nagy haraggal szedték le onnan, az emlékmű talapzatáról a magyar színekkel viritó kis virágokat. És őrizték rendületlenül minden nap és minden éjjel.

Az egyik reggelen aztán megtörtént a csoda! Ott járkáltak az örök egész éjjel, semmit sem láttak, semmit sem hallottak, mégis a reggeli hajnalhasadáskor rémülten veszik észre: ott díszelgett megint a magyar virág az emlékmű lábánál! Még hozzá nem is egy vagy kettő, hanem megszámlálhatatlan!

A zöld füben fehér és piros virágok voltak!

Az őrtálló oláhokat előbb kimondhatatlan félelem, azután nagy düh fogta el ezek láttára, s ezentúl megkétszereztek az öröket minden éjjel az emlékműnél. De mindjárt az első reggelen, — hiábavaló volt a megduplázott őrség! — megint csak ott viritottak a piros és fehér virágok!

Hamarosan híre ment a dolognak az egész városban s nagyon boldogok lettek a szegény, rabságban élő magyarok. Hát mégis csak lesz virág október 6-án a veszthelyen, — mondogatták egymásnak nagy örömmel az aradi magyarok, — magyar virág!

Ettől kezdve sokkal nagyobb reménységgel várnak az aradiak, várnak a felszabadító magyar honvédekre!

És mit csináltak dühükben az oláhok?

Kivágattak, kitépettek a veszthely körül minden fűvet, minden virágot, de nemcsak annak közeléből, hanem még a messzebb rétekről is. Hiába való volt azonban minden! A virágok továbbra is ott díszlegtek minden reggel a veszthelyi emlékmű lábánál...

Honnan kerül oda? — A Jó Isten tudja!

Ott van minden reggel, mert Arad magyar volt és az is marad!

Az oláhok pedig jöttek és — elmennek megint, csak lássák meg a magyar honvédeket!